

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/31/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5414200933
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5414200933.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Miroslava Šeptáka, v právnej veci navrhovateľa: H. B., nar. XX.X.XXXX, bytom G. F., X. R. č. XXXX/XX, proti odporkyni: L. B., nar. XX.X.XXXX, bytom G. F., X. R. č. XXXX/XX, zastúpená advokátom JUDr. Matejom Dubčákom, so sídlom G. F., E. P. č. XXXX/X, o vydanie bezdôvodného obohatenia, v konaní o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/34/2014-82 zo dňa 20. októbra 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok Dolný Kubín č. k. 6C/34/2014-82 zo dňa 20. októbra 2014 potvrdzuje.

Navrhovateľ je povinný nahradiť odporkyni trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 79,76 Eur na účet právneho zástupcu odporkyne do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa na zaplatenie sumy 1.530,08 Eur z titulu bezdôvodného obohatenia. Zároveň týmto rozsudkom uložil navrhovateľovi podľa § 142 ods. 1 O.s.p. povinnosť nahradiť odporkyni trovy právneho zastúpenia vo výške 202,55 Eur, ktoré je povinný zaplatiť právnemu zástupcovi odporkyne do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že účastníci konania boli manželmi, manželstvo uzavreli dňa 17.2.1996, rozsudkom okresného súdu č. k. 8P/123/2012-407 zo dňa 20.8.2013 bolo manželstvo rozvedené. Výrok o rozvode nadobudol právoplatnosť dňa 5.10.2013. Finančné prostriedky boli zo strany navrhovateľa v konaní žiadané z dôvodu, že išlo o preplatky dane z pridanej hodnoty, ktoré mal z podnikania a ktoré boli poukázané na účet odporkyne (vtedy ešte manželky). Tieto preplatky zasielal na jej účet, pretože si bol vedomý, že aj po odchode zo spoločnej domácnosti má vyživovaciu povinnosť voči deťom. S odporkyňou od odchodu zo spoločnej domácnosti nekomunikujú a prvýkrát jej dal možnosť oznámiť, že ide o platby výživného, až na pojednávaní vo veci ich rozvodu. Odporkyňa to za výživné uznať odmietla a hoci platby za výživné nepovažuje, odmietla preplatky vydať. Okresný súd zdôraznil, že nielen mzda, ale aj akékoľvek peňažné plnenie, ktoré ktorýkoľvek z manželov získa počas trvania manželstva (s výnimkami uvedenými v § 143 ods. 1 Občianskeho zákonníka), sa stáva súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva manželov, a to okamihom vyplatenia niektorému z manželov. Požadované prostriedky patria do bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania. Prvostupňový súd odkázal na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu ČR, ktorý konštatoval, že ak sú príjmy zo zárobkovej činnosti štandardným zdrojom BSM, tak aj peňažné plnenie vyplatené v súvislosti s touto zárobkovou činnosťou sa stalo súčasťou BSM. Preplatky DPH nepredstavujú výlučný majetok len jedného manžela. Uvedené vylučuje, aby pri bývalom manželovi, ktorý by mal takéto plnenia u seba, bolo možné hovoriť o bezdôvodnom obohatení. Preplatky DPH vyplatené navrhovateľovi počas trvania

manželstva sa okamihom ich vyplatenia stali súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva a je potrebné tieto plnenia vyporiadať (dohodou alebo súdnym rozhodnutím) spolu so všetkými ostatnými aktívami a pasívami, ktoré tvoria BSM. Vyporiadanie sa v prípade, ak o ňom rozhoduje súd, musí týkať celého majetku patriaceho do BSM.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý s ním vyjadril nesúhlas. Uviedol, že preplatky dane z pridanej hodnoty nie sú príjmom, a preto nemôžu byť súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva. Išlo o vrátenie finančných prostriedkov vynaložených na zabezpečenie a udržanie príjmov z podnikania. V prípade vyplatenia takýchto prostriedkov na účet matky (odporkyne) s označením, že ide o výživné, je potrebné na ne pozerieť ako na prostriedky určené na výživné. Pre účely výživného nie je osoba odosielateľa prostriedkov podstatná. Podstatná je osoba príjemcu, ktorou v tomto prípade bola osoba starajúca sa o maloleté deti. Počas pojednávania bola odporkyňa označená za jediného disponenta s účtom; uvedená skutočnosť nebola v konaní popretá. Nesúhlasil so závermi okresného súdu, ktorý považoval všetky platby prijaté za trvania manželstva za súčasť BSM. Uvedené by totiž znamenalo, že nie je možné uhradiť za trvania manželstva výživné, pretože všetky príjmy sú spoločné. Odporkyňou podané trestné oznámenie na jeho osobu z dôvodu neplatenia výživného bolo zastavené z dôvodu, že prijaté finančné prostriedky boli poukázané na účet odporkyne. Keďže súdy a prokuratúra majú postupovať rovnako, mali by byť predmetné finančné prostriedky uznané ako výživné. Konanie sa týkalo vrátenia preplatku na dani z pridanej hodnoty, ale predmetné finančné prostriedky boli poukázané s vedomím využitia na výživu maloletých detí. Ak nemajú byť použité na tieto účely, žiadal, aby ich odporkyňa vrátila a mohli byť poukázané a použité pre potreby maloletých detí.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Súhlasila s odôvodnením okresného súdu, ktorý akcentoval fakt, že finančné prostriedky požadované navrhovateľom v konaní sú súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Treba zdôrazniť, že navrhovanie dôkazov v občianskom súdnom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže účastník plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení odporcu. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 120 ods. 4 O.s.p.). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na účastníkovi konania, bez ohľadu na jeho procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých účastníkom v opačnom procesnom postavení než je účastník, ktorý nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

Je predovšetkým na osobe tvrdiacej, že jej prislúcha nárok, tento riadne uplatniť a predložiť potrebné dôkazy o jeho existencii. Skutočnosti a dôkazy, ktoré účastník neuplatnil v konaní pred súdom prvého stupňa nemožno v zásade pred odvolacím súdom uplatniť (výnimky formuluje ustanovenie § 205a ods. 1 O.s.p.). V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom

a dôvodmi podaného odvolania a účastník môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvostupňového súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvostupňovom konaní neboli produkované.

Krajský súd sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, ktorý poukázal na neunesenie dôkazného bremena navrhovateľom a vychádzal tak zo záveru, že preplatok na dani z pridanej hodnoty je súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva.

Občiansky zákonník formou bezpodielového spoluvlastníctva upravuje spoločenstvo vlastníckych práv manželov k veciam, ktoré nadobudli počas trvania manželstva. Pre bezpodielové spoluvlastníctvo je charakteristické, že manželia nemajú kvantitatívne určený podiel na vlastníckom práve k spoločnej veci. Tým sa odlišuje od podielového spoluvlastníctva, v ktorom miera účasti spoločníkov na právach a povinnostiach z neho vyplývajúcich je vyjadrená číselnými podielmi. Bezpodielovosť účasti na výkone spoluvlastníckych práv a povinností je preto jedným z pojmových znakov tohto spoluvlastníctva medzi manželmi. Ďalším je zásada rovnoprávnosti manželov a zásada spoločnej a rovnakej účasti na výkone práv.

Vznikom manželstva vzniká aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov ku všetkému, čo môže byť predmetom vlastníctva fyzickej osoby a čo manželia, resp. niektorý z nich, nadobudli za trvania manželstva okrem výnimiek uvedených v ustanovení § 143 a 143a Občianskeho zákonníka. Súčasťou BSM sa tak stáva nielen mzda manžela, ale aj akékoľvek plnenie nadobudnuté jedným z manželov počas trvania manželstva. Preplatok na dani z pridanej hodnoty treba považovať fakticky za príjem jedného z manželov z podnikateľskej činnosti. Je to plnenie, ktoré z dôvodov formulovaných v daňových predpisoch nemalo byť štátu zaplatené, resp. odpadol dôvod jeho plnenia, a preto musí byť súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov konania. V tomto smere treba poukázať na fakt, že príjmy z podnikania (zisk) sú súčasťou bezpodielového spoluvlastníctva, a preto niet dôvodu spomínané preplatky vzniknuté v súvislosti s podnikaním a dosahovaním zisku nepovažovať za súčasť BSM.

Pokiaľ navrhovateľ požadoval právne posúdiť požadované plnenia ako výživné, k čomu poukazoval na postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré práve z dôvodu týchto platieb na účet odporkyne zastavili trestné stíhanie proti navrhovateľovi vo veci spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy, ani uvedené nemohlo byť dôvodom pre vyhovieť žalobe. Ak by aj odvolací súd vyhodnotil na základe prejavu vôle navrhovateľa sporné finančné prostriedky ako výživné, potom by neexistoval právny základ na ich vrátenie, z dôvodu vážne a slobodne prejavenej vôle účastníka tieto prostriedky odporkyni poskytnúť. Súd by ich mohol len započítať na plnenie výživného, pričom vo výške prevyšujúcej vyživovaciu povinnosť by mohlo byť vrátené len v prípade jeho nespotrebovania (§ 78 ods. 2 Zákona o rodine). K uvedenému by však musel navrhovateľ produkovať potrebné tvrdenia a dôkazy. Pre úplnosť treba dodať, že pokiaľ aj navrhovateľ plnil vyživovaciu povinnosť vo forme poukazovania preplatkov na účet odporkyne, účinnosť takého prejavu vôle nebola podmienená súhlasom odporkyne.

O trovách odvolacieho rozhodol krajský súd podľa § 142 ods. 1 (v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V odvolacom konaní bola úspešná odporkyňa, ktorej krajský súd priznal náhradu trov druhostupňového konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia v sume 79,76 Eur (vyjadrenie k odvolaniu 71,37 Eur podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z., režijný paušál 8,39 Eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z.).

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.